

POSTANOWIENIE

Dnia 7 lutego 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Irena Gromska-Szuster

w sprawie z powództwa J. S., M. B., Z. M., H. M., B. P., M. P. i K. P.
przeciwko Skarbowi Państwa - Wojewodzie [...]
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 7 lutego 2017 r.,
na skutek skargi kasacyjnej pozwanego
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 22 marca 2016 r., sygn. akt I ACa [...],

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) zasądza od strony pozwanej na rzecz każdego z powodów
kwoty po 1200 zł (jeden tysiąc dwieście złotych) tytułem
zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 22 marca 2016r. Sąd Apelacyjny w [...] oddalił apelację pozwanego od wyroku Sądu pierwszej instancji zasądzającego od Skarbu Państwa - Wojewody [...] na rzecz J. S. kwotę 367 133,34 zł, M. B. kwotę 107 080,55 zł, L. M. kwotę 45 891,67 zł, Z. M. kwotę 107 080,55 zł, H. M. kwotę 107 080,55 zł, B. P. kwotę 122 377,78 zł, M. P. kwotę 122 377,78 zł, K. P. kwotę 122 377,78 zł, z ustawowymi odsetkami od każdej z kwot od dnia 19 lutego 2015 r. do dnia zapłaty.

Sądy obu instancji stwierdziły między innymi, że źródłem szkody powodów była wadliwa decyzja Wojewody [...] z dnia 7 maja 2004 r., stwierdzająca nabycie z mocy prawa z dniem 5 grudnia 1990 r przedmiotowej nieruchomości przez określone przedsiębiorstwo państwowe. Decyzją nadzorczą z dnia 26 marca 2010 r. stwierdzono wydanie tej decyzji z naruszeniem prawa: art. 200 ust. 4 u.g.n. z uwagi na niewyjaśnienie istnienia zgłoszonych przez powodów roszczeń o zwrot tej nieruchomości jako niewykorzystanej na cele wywłaszczenia. Gdyby wadliwa decyzja nie została wydana możliwy byłby zwrot powodom nieruchomości. Wykazany zatem został związek przyczynowy między szkodą powodów polegającą na niemożności odzyskania nieruchomości, a wadliwą decyzją. W sprawie nie miał zastosowania art. 229 u.g.n., gdyż zdarzenie wywołujące szkodę miało miejsce 7 maja 2004r. Szkada powstała w tym dniu i według stanu na ten dzień powinna być ustalona wartość nieruchomości, natomiast waloryzacja odszkodowania wypłaconego już poprzednikowi prawnemu powodów powinna być dokonana według metody przewidzianej w przepisach art. 5 i art. 227 u.g.n., stosowanych w drodze analogii. Sądy obu instancji uznały również, że wniesienie pozwu w dniu 24 kwietnia 2012 r. nastąpiło przed upływem trzyletniego terminu przedawnienia, ponieważ decyzja, o której mowa w art. 160 § 6 k.p.a. została w niniejszej sprawie wydana w dniu 26 marca 2010 r.

W skardze kasacyjnej pozwany jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania wskazał przesłankę przedsądu przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Zdaniem skarżącego w sprawie występują istotne zagadnienia prawne, sprowadzające się do czterech sformułowanych przez niego pytań: 1. Czy skutki prawne wywołane nabyciem z mocy prawa przez państwową osobę prawną

użytkowania wieczystego („uwłaszczenie”) według stanu na dzień 5 grudnia 1990 r. na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1990 r. o zmianie ustawy o gospodarce gruntami oraz o wywłaszczaniu nieruchomości (Dz.U. Nr 79, poz. 464), potwierdzone deklaratoryjną decyzją uwłaszczeniową i „spetryfikowane” decyzją nadzorczą (która pomimo wadliwości decyzji uwłaszczeniowej przy zastosowaniu klauzuli nieodwracalnych skutków prawnych pozostawia w obrocie tę wadliwą decyzję uwłaszczeniową), pozostają bez znaczenia dla określenia, kiedy powstała szkoda w postaci niemożności żądania zwrotu wywłaszczonej nieruchomości, (z uwłaszczeniem z mocy prawa wiązany jest bowiem skutek w postaci niezrealizowania celu wywłaszczenia); 2. Czy odpowiedzialność odszkodowawcza Skarbu Państwa reprezentowanego przez jednostkę organizacyjną będącą jednocześnie organem, który wydał wadliwą decyzję uwłaszczeniową (Wojewoda [...]) obejmuje także zaniechania innych organów, to jest zaniechania uprzedniego rozstrzygnięcia w zakresie istnienia roszczeń osób trzecich do przedmiotowej nieruchomości (rozpoznania stosownego wniosku złożonego przez osoby uprawnione), w którym to zakresie właściwy jest zupełnie inny podmiot - organ właściwy w sprawach zwrotu wywłaszczonych nieruchomości jakim jest starosta, zwłaszcza w sytuacji, kiedy możliwość żądania zwrotu wywłaszczonej nieruchomości została wyłączona z dniem 1 stycznia 1998 r. wobec wywłaszczonych nieruchomości sprzedanych przed tym dniem albo wobec których ustanowiono prawo użytkowania wieczystego na rzecz osoby trzeciej i prawo to zostało ujawnione w księdze wieczystej przed tym dniem (art. 229 ustawy o gospodarce nieruchomościami); 3. Czy dla określenia wysokości szkody związanej z niemożnością zwrotu wywłaszczonej nieruchomości ze względu na pozostawanie w obrocie prawnym decyzji uwłaszczeniowej znaczenie ma jedynie stan nieruchomości z daty wydania decyzji uwłaszczeniowej (decyzji deklaratoryjnej nie powiązanej czasowo ani z wejściem w życie przepisów stanowiących podstawę uwłaszczenia ex lege, ani też w żaden sposób nie powiązanej z jeszcze wcześniejszym wywłaszczeniem); 4. Czy przy określaniu wysokości odszkodowania z tytułu niemożności zwrotu wywłaszczonej nieruchomości znaczenie ma sposób waloryzacji odszkodowania wypłaconego wywłaszczonemu i czy podstawą tej waloryzacji mogą być przepisy odnoszące się w ustawie

o gospodarce nieruchomościami właściwe jedynie dla rozliczeń między wywłaszczonym a wywłaszczycielem w postępowaniu administracyjnym w związku z odpadnięciem podstawy prawnej wywłaszczenia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z jednolitym i utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego, skarżący, który jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powołał przesłankę przedsądu przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., powinien w stosownym wywodzie prawnym wykazać, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne. Wymaga to przedstawienia tego zagadnienia przez odpowiednie sformułowanie, jako ogólnego, uniwersalnego pytania prawnego powstałego na tle określonego przepisu prawa, wskazania kontrowersji i rozbieżnych ocen prawnych, jakie wywołuje oraz wykazania, że mają one tak poważny charakter, iż konieczne jest zajęcie stanowiska przez Sąd Najwyższy, niezbędnego nie tylko do prawidłowego rozstrzygnięcia sprawy, lecz istotnego także dla rozwoju judykatury (porównaj między innymi orzeczenia z dnia 10 maja 2001 r. II CZ 35/01, OSNC 5 2002/1/11, z dnia 7 czerwca 2005 r. V CSK 3/05 i z dnia 13 lipca 2007 r. III CSK 180/07, niepubl.). Chodzi zatem o wykazanie, że w sprawie występuje tak poważne i istotne oraz uniwersalne i nowe zagadnienie prawne, że nie wystarczy jego rozstrzygnięcie przez sądy powszechne, które w swojej działalności orzeczniczej powołane są do rozwiązywania problemów prawnych, występujących niemal w każdej sprawie, lecz konieczne jest zajęcie stanowiska przez najwyższy organ sądowy.

Skarżący, mimo bardzo obszernego uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie wykazał, że w sprawie występują tak rozumiane zagadnienia prawne. Pytania zostały sformułowane niejasno i tak kazuistycznie, że trudno uznać ich uniwersalny charakter. Skarżący nie wykazał, że wywołują one istotne kontrowersje lub rozbieżne oceny prawne, tak poważne, iż powinien je rozstrzygnąć Sąd Najwyższy. Przedstawione pytania nie są zagadnieniami prawnymi, lecz pytaniami o to, jak powinny być rozstrzygnięte określone kwestie prawne lub faktyczne występujące w sprawie, a więc są pytaniami o trafność rozstrzygnięcia sprawy przez Sąd Apelacyjny. Uzasadnienie wniosku o przyjęcie

skargi kasacyjnej do rozpoznania zawiera opis stanu faktycznego, stanowisk stron i Sądów obu instancji oraz krytykę stanowiska Sądu Apelacyjnego zajętego we wskazanych kwestiach i polemikę z tym stanowiskiem, co mogłoby być ewentualnie elementem uzasadnienia podstaw kasacyjnych, lecz nie jest wystarczające do wykazania występowania w sprawie istotnych zagadnień prawnych. Wyraźna dysproporcja między obszernością uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, liczącego trzynaście stron i uzasadnienia podstaw kasacyjnych, zajmującego niecałe trzy strony, jak również sposób sformułowania pytań, rodzaj i treść argumentów użytych w uzasadnieniu wniosku, wskazują na pozorność przedstawionych zagadnień prawnych, które w istocie rzeczy dotyczą trafności wykładni i zastosowania w sprawie określonych przepisów prawa, co niewątpliwie nie stanowi istotnego zagadnienia prawnego, w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt.1 k.p.c.

Biorąc to pod uwagę Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie znajdując też okoliczności, które w ramach przedsądu obowiązany jest brać pod uwagę z urzędu.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 w zw. z art. 108 § 1, art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c.

aj

I.n